

Komunikat Rady Konferencji Episkopatu Polski ds. Społecznych z okazji 135. rocznicy ogłoszenia encykliki *Rerum Novarum* oraz 70. rocznicy Jasnogórskich Ślubów Narodu Polskiego

13.5.2026 - Marian Florczyk | Konferencja Episkopatu Polski

W 135. rocznicę ogłoszenia encykliki *Rerum Novarum* przez papieża Leona XIII, a także w roku, w którym przypada 70. rocznica Jasnogórskich Ślubów Narodu Polskiego, Rada Konferencji Episkopatu Polski ds. Społecznych pragnie wskazać na aktualność nauki społecznej Kościoła oraz zobowiązań moralnych podjętych przez Naród.

Encyklika *Rerum Novarum*, wydana 15 maja 1891 roku, stanowiła wydarzenie przełomowe, poprzez które Kościół w sposób wyraźny i systematyczny podjął kwestie społeczne m.in. problem pracy, sprawiedliwości i ładu społecznego. W obliczu napięć społecznych i niesprawiedliwości w ówczesnym świecie, papież wskazał, że rozwiązanie konfliktów nie może opierać się na przemocy ani walce klas, lecz na zasadach sprawiedliwości, solidarności, a nade wszystko poszanowaniu godności osoby ludzkiej. Papież podkreślał, że „celem państwa objęci są wszyscy obywatele: jest nim bowiem dobro wspólne, to jest dobro, w którym każdy obywatel i wszyscy razem mają prawo uczestniczyć w odpowiednim stosunku. Stąd państwo nazywamy <rzeczą pospolitą>, ponieważ ono 'łączy ludzi z sobą dla dobra pospolitego', to jest powszechnego”. Powyższym dokumentem Kościół potwierdził swoją misję obecności w sercu życia społecznego, wnosząc światło Ewangelii tam, gdzie ważą się losy człowieka i narodów.

Nauczanie społeczne papieża Leona XIII, kontynuowane i rozwijane przez jego następców, kształtowało przemiany społeczne w świecie, w tym także w Polsce w okresie „Solidarności” i stanu wojennego.

Dzisiejsze wyzwania, m.in. konflikty zbrojne, napięcia społeczne, polityczne, kryzysy ekonomiczne, potwierdzają, że nauczanie Leona XIII ma wymiar uniwersalny i jest aktualne do dziś. Domaga się ono solidarnego zaangażowania w budowanie sprawiedliwości, wzajemnego poszanowania i odpowiedzialności za dobro wspólne państwa i narodu, zgodnie z przesłaniem Jana Pawła II: „Solidarność – to znaczy: jeden i drugi, a skoro brzemień, to brzemień niesione razem, we wspólnocie. A więc nigdy: jeden przeciw drugiemu. Jedni – przeciw drugim” (Gdańsk, 12 VI 1987).

Zarówno encyklika *Rerum Novarum*, jak i Jasnogórskie Śluby Narodu Polskiego wskazują tę samą drogę opartą na Ewangelii.

Treść Ślubów ukazuje odpowiedzialność moralną i społeczną narodu, który przyrzekał m.in. bronić życia każdego człowieka, strzec nierozzerwalności małżeństwa i świętości rodziny, budować życie społeczne oparte na sprawiedliwości i miłości, „aby wśród nas nie było nienawiści, przemocy i wyzysku”, dzielić się dobrami, „aby nie było głodnych, bezdomnych i płaczących”, a także podejmować walkę z wadami narodowymi i rozwijać cnoty społeczne. Był to akt nie tylko religijny, ale również głęboko społeczny, wyrażający troskę o kształt życia narodowego. Dziś, po siedemdziesięciu latach, wezwanie Jasnogórskich Ślubów pozostaje zobowiązaniem.

Rada ds. Społecznych Konferencji Episkopatu Polski apeluje o odpowiedzialność za życie społeczne w świetle Ewangelii: obronę życia ludzkiego od poczęcia do naturalnej śmierci, troskę o rodzinę, budowanie sprawiedliwości i solidarności oraz zaangażowanie na rzecz pokoju.

bp Marian Florczyk

Przewodniczący Rady Konferencji Episkopatu Polski ds. Społecznych

Warszawa 5 maja 2026 roku

<https://episkopat.pl/doc/246820.Rada-KEP-ds-Spolecznych-nt-135-rocznicy-ogloszenia-encykliki>